

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Maatalousvaliokunta

VÄLIAIKAINEN
2004/2129(INI)

17.9.2004

LAUSUNTOLUONNOS

maatalousvaliokunnalta

perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnalle

Euroopan perustuslaista tehtyä sopimusehdotusta koskevasta parlamentin
lausunnosta
(2004/2129(INI))

Valmistelija: Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf

PA_NonLeg

PERUSTELUT

Euroopan parlamentti on joutunut kamppailemaan pitkään sen puolesta, että maatalousasioissa sovellettaisiin yhteispäätösmenettelyä. Yhteinen maatalouspolitiikka käynnistyi lähes puoli vuosisataa sitten ja Euroopan parlamentti ja sen maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta ovat osallistuneet politiikkaan ainoastaan kuultavina instansseina. Maatalousministerien neuvosto on voinut aina näihin päiviin saakka sivuuttaa Euroopan parlamentin mielipiteet ja käyttää liki puolta unionin talousarviosta vailla minkäänlaista demokraattista valvontaa.

Demokratiavaje on jo vuosikymmeniä estänyt tarvittavat uudistukset ja johtanut suuriin kriiseihin niin kansanterveyden, ympäristön kuin eläintensuojelun kannalta. BSE-kriisi ei olisi laajennut katastrofaalisiin mittoihinsa, jos parlamentti olisi osallistunut yhteispäätösmenettelyllä ehkäisemistä ja torjuntaa koskeviin toimiin.

Euroopan parlamentti ja etenkin maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta on pitänyt tätä demokratiavajetta aina epätydyttävänä. Esitetyt lausunnot ja komission kanssa käydyt neuvottelut ovat usein käytännössä pakottaneet neuvoston hyväksymään eräänlaiset yhteispäätökset. Myönteisenä seikkana mainittakoon, että yhteispäätösmenettelyä on sentään sovellettu Amsterdamin sopimuksen voimaantulosta lähtien ympäristönsuojelua, elintarvikkeiden turvallisuutta ja kuluttajansuojaa koskevissa asioissa. Yhteinen maatalouspolitiikka ja siihen kuuluvat merkittävät välineet, kuten yhteiset markkinajärjestelyt sekä investointi- ja tulotuki, ovat kuitenkin edelleen ainoan suorilla vaaleilla valitun ja siten demokraattisen oikeutuksen saaneen eurooppalaisen toimielimen toteuttaman valvonnan ulottumattomissa.

Vasta Euroopan tulevaisuutta käsittelevän valmistelukunnan esittämä Euroopan perustuslakia koskeva sopimusehdotus herätti toiveita demokraattisen oikeutuksen vahvistumisesta. Näin kävi, vaikka eräät jäsenvaltiot vastustivat asiaa kiivaasti pelätessään, että EU:n talousarviosta saatavat kansalliset tulot vähenisivät. Tästä lähtien Euroopan parlamentti osallistuu kaikkien maatalouspolitiikan periaatepäätöksiensä tekemiseen. Tietyissä kysymyksissä, kuten kiintiöitä, hintoja ja määrällisiä rajoituksia vahvistettaessa, perustuslakisopimusehdotus taas merkitsee huononnusta nykytilanteeseen verrattuna, koska neuvosto päättää niistä ilman, että Euroopan parlamentti osallistuisi käsittelyyn. Siten Brysselissä pidetyssä hallitustenvälisessä konferenssissa aikaan saatu kompromissi merkitsee oikeansuuntaista askelta, mutta se ei vielä johda kattavaan yhteispäätösmenttelyyn.

Brysselin kompromississa on vielä sekin merkittävä puute, että yli puoli vuosisataa sitten määritetyt yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet siirrettiin perustuslakisopimusehdotukseen (III osa, III-123 artikla) sellaisinaan. Ne ovat nykyisin ristiriidassa jo moneen otteeseen uudistetun maatalouspolitiikan kanssa eivätkä ne kannusta kipeästi kaivattuun maaseudun talouden erityistukemiseen tai ympäristöpolitiikan ja eläintensuojelun sisällyttämiseen osaksi maatalouspolitiikkaa. Ei ole myöskään tarkoituksenmukaista käsitellä yhteistä maatalouspolitiikkaa erillään maaseudun kehittämisestä taikka suhteista kehitysmaihin tai muihin kauppakumppaneihin.

Edellä mainitun johdosta valmistelija toteaa, että perustuslakisopimustekstistä saavutettu kompromissi on edistysaskel, jossa ilmenee kuitenkin puutteita, jotka on oikaistava

tulevaisuudessa. Kyseiset puutteet eivät kuitenkaan kyseenalaista sitä tosiseikkaa, että kokonaisuutena teksti merkitsee Euroopan yhdentymisen menestymistä. Parlamentin olisi pyrittävä tekemään tulevassa ratifioimisprosessissa kaikkensa, jotta kansalaiset tiedostaisivat perustuslakisopimuksen hyväksymiseen konkreettisesti kytkeytyvät edistysaskeleet. Yhteinen maatalouspolitiikka on ollut ja on edelleen yksi Euroopan yhdentymisen kulmakivistä. Sellaisena se tulee myös säilymään, jos puollamme ulkoisessa toiminnassamme elintarvikkeita ja raaka-aineita koskevia oikeudenmukaisia kansainvälisiä kauppasuhteita ja vastaamme sisäisessä toiminnassamme maaseudun kehittämisen ja ympäristön, talouden ja yhteiskunnan kannalta kestäväen maatalouden asettamiin uusiin haasteisiin. Tähän sisältyy erityisesti se, että käytämme luonnonvaroja ympäristöä vaalien, että maatilat pysyvät taloudellisesti kannattavina, että maataloustuotteet ovat kuluttajien saatavilla kohtuullisin hinnoin ja että sekä maatalouspolitiikka että viljelijät saavat koko yhteiskunnan hyväksynnän.

EHDOTUKSET

Maatalousvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. pitää myönteisenä, että Euroopan parlamentin yhteispäätösvaltaa on laajennettu kattamaan maatalouden yhteiset markkinajärjestelyt sekä muut yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden toteuttamiseen tarvittavat päätökset; edellyttää kuitenkin, että maatalousalalla sovellettavaan yhteispäätösmenettelyyn jääneet puutteet, etenkin III-230 artiklan 2 kohtaan ja III-231 artiklan 3 kohtaan jääneet puutteet, oikaistaan perustuslakisopimuksen tulevan tarkistamisen yhteydessä;
2. pitää tässä yhteydessä erityisen valitettavana, että neuvosto pystyy vastedes päättämään toistaiseksi kuulemista edellyttäneistä asioista, etenkin III-231 artiklan 3 kohdassa tarkoitetusta kiintiöiden, hintojen ja määrällisten rajoitusten vahvistamisesta, yksinään Euroopan parlamentin osallistumatta asian käsittelyyn; katsoo tämän olevan ristiriidassa perustuslakisopimuksesta muutoin ilmi käyvien demokratiavajeen oikaisemisyrittymysten kanssa; muistuttaa tämän vuoksi neuvostoa siitä, että se aikoo lainsäädännöllisen toimivaltansa puitteissa vahvistaa perustuslakisopimuksen III-231 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen kysymysten sääntelyä koskevat ehdot mahdollisimman laveasti; edellyttää uudelleen, että tähän saakka kuulemista edellyttäneet maatalousasiat, joita käsitellään perustuslakisopimuksessa ja etenkin sen III-231 artiklan 3 kohdassa vastedes asetusten tai neuvoston päätösten piiriin kuuluvina, katsotaan jatkossa komission toimeenpanovaltaan kuuluviksi ainoastaan siinä tapauksessa, että parlamentti ja neuvosto ovat myöntäneet komissiolle kyseiset valtuudet yhteispäätösmenettelyllä hyväksytyillä säädöksellä;
3. muistuttaa, että III-227 artiklassa tarkoitetut yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet ovat ristiriidassa I-3 artiklassa ilmoitettujen Euroopan unionin tavoitteiden kanssa; pitää tämän vuoksi välttämättömänä, että yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet saatetaan ajan tasalle, jotta politiikan viimeaikainen kehitys ja etenkin sen monitoiminnalliset tehtävät itse viljelijöiden, maaseudun kehittämisen, ympäristön ja kuluttajien kannalta voidaan ottaa asianmukaisesti huomioon;
4. katsoo, että yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet voidaan ilmaista asianmukaisesti seuraavan tekstin avulla:

"Yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteena on:

- a) tukea Euroopan unionin alueella harjoitettavaa monitoiminnallista ja ympäristön ja maiseman huomioon ottavaa maataloutta, jolla edistetään elävän luonnon monimuotoisuutta sekä teknisen kehityksen järkevän hyödyntämisen ja eri tuotantotekijöiden, etenkin työvoiman, mahdollisimman hyvän käytön avulla toteutettavaa maataloustuotannon järjeistämistä;
- b) taata maatalouden piiriin kuuluvalla väestöllä ja maaseudun väestöllä yhtäläiset elinolot ja kohtuulliset tulot erityisesti käynnistämällä maaseudun

kehittämispolitiikkaa ja lisäämällä maataloudessa työskentelevien henkeä kohti laskettuja tuloja;

- c) säännellä markkinoita, vakauttaa ne ja välttää kriisejä;
 - d) varmistaa tarvikkeiden saatavuus;
 - e) taata kohtuulliset kuluttajahinnat;
 - f) edistää maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatua ja turvallisuutta."
5. pitää myönteisenä, että talousarviosta on poistettu tähänastinen jaottelu pakollisiin menoihin (jotka ovat koskeneet lähinnä maataloutta) ja ei-pakollisiin menoihin; katsoo tämän merkitsevän Euroopan parlamentin budjettivallan huomattavaa laajentamista.